

OSTATNIE WIADOMOSCI

Przebieg miesięczny
1.50 z odb. w Adm.
1.95 z odb. do domu

KRAKOWSKIE

10 gr.

Rok VII.

Kraków, Środa 9 czerwiec 1937 r.

Nr. 158

Prezydent R. P. w Rumunii

serdecznie witany przez ludność od granicy do Bukaresztu

CZERNIOWCE. Wczoraj o godz. 4.30 pociąg specjalny, wiozący Pana Prezydenta R. P. i towarzyszące mu osoby, przekroczył granicę Rumunii. Z powodu wczesnej pory oficjalne powitania nastąpiły w Bacău o godz. 10-tej. W Grigore Ghica Voda do-

czepiono do pociągu dwie salongi rumuńskie, w których przybyła delegacja rumuńska w składzie: ministra komunikacji Franasovici, gen. Teodorescu, płk. Kaintzela, radcy Min. Spr. Zagr. Florescu i majora Mihailescu. Dworce kolejowe w Grigo-

re Ghica Voda i Czerniowcach są bogato przybrane flagami polskimi i rumuńskimi, zielenią i napisami: „Witaj Włodarczy Zaprzyjaźnionej Polskiej Ziemi“.

W Czerniowcach na peronie zgromadzili się przedstawiciele władz miejscowych,

powitań jednak nie było.

P. Prezydent R. P. był niezwykle serdecznie witany przez władze rumuńskie na całej trasie od granicy do Bukaresztu. Również ludność cywilna żywo manifestowała uczucia sympatii dla naczelnika sprzymierzonego z Rumunią państwa.

BUKARESZT. Prasa zamieszcza program uroczystości, jakie odbędą się w Bukareszcie z okazji wizyty P. Prezydenta Mościckiego. Dzienniki ogłaszają, serdeczne artykuły powitalne, podkreślając wielki autorytet, jakim cieszy się Prezydent R. P. prof. Mościcki w Pol-

sec i zagranicą. Cała prasa bez różnicy przekonań politycznych stwierdza, że wizyta P. Prezydenta R. P. prof. Mościckiego przyczyni się do dalszego zacieśnienia serdecznej współpracy sojuszniczej między Polską a Rumunią.

KROL KAROL II W WARSZAWIE BUKARESZT. Pisma rumuńskie donoszą, iż podczas wizyty króla Karola II w Warszawie, która nastąpi w ostatnich dniach czerwca, król zamieszkać ma w pałacu Łazienkowskim.

Pisma podają, iż na cześć króla odbędzie się w Warszawie wielka rewia wojskowa. Ostateczny program wizyty króla Karola będzie ustalony po powrocie Prezydenta R. P. do Warszawy.

Wzmaga się zaciekleść walk na froncie hiszpańskim

BILBAO. Wysłannik Havacza podaje, że na zachodnim froncie Asturii natarcie wojsk rządowych na odcinku Somiedo na pozycje, położone na szczycie Cabritos łańcucha górskiego Cordel de Tretina uwieńczone zostało sukcesem. Po krótkiej i gwałtownej wal-

ce powstańcy zbiegli.

Wojska rządowe obsadziły szczyt o wielkim znaczeniu strategicznym

Wieczorem na froncie Euzkadii powstańcy przeszli do gwałtownego ataku, chcąc odebrać szczyt Lemona. W ataku współdziałała artyleria, czołgi i samoloty bombardowe, eskortowane przez lotnictwo myśliwskie.

BILBAO. Korespondent Havasa donosi, że po silnym przygotowaniu artyleryjskim powstańcy podjęli atak na San Claudio na odcinku Oviedo. Po kilkugodzinnej zaciętej walce cofnęli się nie dotarłszy do stanowisk rządowych.

W czasie walki powietrznej stracono jeden aparat powstańczy marki Fiat.

Rozgłoszono w Bilbao donosi o strąceniu drugiego samolotu

Fiat oraz trójmotorowca niemieckiego. Komunikat dodaje, iż artyleria powstańcza ostrze liwała odcinek Munguia i położone za nim miejscowości.

Samoloty rzuciły bomby na ludność. Straty są znaczne. W czasie nalotu samolotów rządowych stracono dwa samoloty nieprzyjacielskie.

LONDYN. — Reuter donosi z Bilbao, że po gwałtownych walkach, jakie toczyły się nocą ubiegłej, powstańcy odzyskali pozycje pod Lemona, utracone w ubiegły czwartek.

SALAMANKA. Gen. Franco wydał rozporządzenie, ażeby w nadchodzący wtorek na całym obszarze zajęтым przez wojska powstańcze urządzone obchody żałobne na cześć dowódcy armii północnej gen. Mola, który zginął w wypadku lotniczym.

Jednocześnie postanowiono wznieść pomnik ku czci gen. Moli na miejscu, w którym wydarzyła się katastrofa.

WALENCJA. Rada ministrów przywróciła Najwyższą Radę Wojenną, która składać się będzie z ministrów Prieto, Giral, Uric i Negrin.

VITORIA. Przybył tu i objął dowództwo armii kantabryjskiej gen. Davila, mianowany na to stanowisko po tragicznej śmierci gen. Mola.

Straszna śmierć artystki

JEROZOLIMA. — Autobus, wiozący trupę słynnego teatru hebrajskiego Habima, przewrócił się na szosie opodal Tyberiady. Jedna z artystek została zabita, 4 osoby zranione, wśród nich znana aktorka Rowina.

Krwawa walka na zebraniu

BUENOS AIRES. — Donoszą z Santa Fe, że policja wkroczyła do kaju, w którym odbywało się zebranie skrajnych ugrupowań politycznych. Zebrani przyjęli policję strzałami. Po opanowaniu sytuacja aresztowano 44 osoby. W ręce policji wpadł też obfity materiał obciążający.

27-letnia ofiara bombardowania pancernika

GIBRALTAR. — Przybył tu z Kadyksu pancernik „Deutschland“, który zabrał trumnę ze zwłokami zmarłej w dniu wczorajszym 27-letniej ofiary bombardowania pancernika.

Wydano też zarządzenia w celu ekshumacji 26 ofiar tego bombardowania w celu przewiezienia ich i pochowania w Niemczech.

Defilada przed Marsz. Smigłym b. żołnierzy „Błękitnej Armii“

W drugim dniu ogólnopolskiego zjazdu koleżeńskieg żołnierzy b. armii polskiej we Francji, w godzinach rannych odbyło się uroczyste nabożeństwo polowe na Placu Józefa Piłsudskiego.

O godz. 9 rano przy dźwiękach hymnu narodowego przybył p. Marszałek Smigły-Rydz, witany przez przedstawicieli komitetu obchodu. P. Marszałek Smigły-Rydz przeszedł przy dźwiękach hymnu narodowego przed frontem zbranych oddziałów.

Po nabożeństwie odbyła się defilada, którą przyjął z trybuny, usta-

wionej przed pomnikiem — Marszałek Smigły-Rydz w towarzystwie ministra spr. wojsk. gen. Kasprzyckiego.

Po defiladzie nastąpił pochód ulicami miasta do Belwederu, gdzie uczestnicy zjazdu złożyli u stóp pałacu belwederskiego wieniec z liści bębnowych i biało-czerwonych kwiatów z napisem na błękitnej wstędze: „Wielkiemu Marszałkowi — żołnierze błękitnej armii“.

Po tych uroczystościach w godzinach południowych odbył się obiad żołnierski dla uczestników zjazdu

Zjazd organizacji wiejskiej O. Z. N.

W niedzielę odbył się w Kielcach zjazd przedstawicieli organizacji wiejskich O. Z. N. okręgu kieleckiego, na który przybyło 1200 uczestników.

Na zjeździe przemówienie wygłosił gen. Galica, powitany niezwykle entuzjastycznie. Przemówienie generała przerywane było częstymi oklaskami, zwłaszcza ustępy, które mówiły o roli, jaką odegrało społeczeństwo ziemi kieleckiej w pierwszych krwawych bojach legionowych, w których szeregach pierwszy szli ochotnicy prosto od pluga i kosy.

Następnie przemówienia wygłosili przedstawiciele wsi i tymczasowy przewodniczący organizacji wiejskiej O. Z. N. pos. Długosz.

Zjazd uchwalił i wysłał depesze holdownicze do Pana Prezydenta R. P. Marszałka Smigłego-Rydz, pre-

miera Składkowskiego i płk. Koca. **BYDGOSZCZ.** — Zebranie organizacyjne O. Z. N. w Bydgoszczy zgromadziło około 800 uczestników, reprezentujących wszystkie stany i za wody.

W skład zarządu organizacji wiejskiej O. Z. N. w Bydgoszczy weszli jako prezes pos. Zygmunt Sioda, pp. Cyłkowski, Spikowski i Jakubowski, zaś jako członkowie dr. Wiecki, rejent Tempki, dyr. Wierzbicki, p. Stabrowska, p. Łągiewski, adw. Felcyn, Franciszek Hoffmann, p. Paszke i prof. Wrzós.

Zebrani uchwaliли wysłanie depesz holdowniczych do Prezydenta Rzeczypospolitej, Marszałka Smigłego-Rydz, ks. kardynała prymasa H. On da i płk. Adama Kocę. Zebranie zakończyło się chóralnym odśpiewaniem roty,

Strajk... policjantów Nie chcieli roznosić pism

PARYŻ. — W miasteczku Laval, położonym w pobliżu Rennes, wybuchł oryginalny strajk, mianowicie strajk policjantów w stosunku do władz miejskich, które używały ich do roznoszenia wszystkich pism, wysyłanych przez magistrat.

Policjanci, którzy zażądali od magistratu wynagrodzenia za tę dodatkową służbę, oświadczyli w sobotę, że w dalszym ciągu pozostają do dyspozycji komisarzy policji, są dów i prefektury, odmawiają

jednakże pełnienia jakichkolwiek czynności na rzecz miasta, do których formalnie nie są zobowiązani.

Prefekt departamentu, na którego terenie znajduje się miasteczko, zwrócił się do policji z wezwaniem, aby zgodziła się pełnić dotychczasową pracę na rzecz magistratu do czasu przeprowadzenia odpowiednich rokowań, podejmując się sprawę tę załatwić.

Wobec tego strajk w niedzielę tymczasowo został zawieszony.

Dalsze aresztowania w Sowietach

PARYŻ. — Havas donosi z Moskwy, iż krążą tam pogłoski o aresztowaniu zastępcy komisarza sprawiedliwości Krestiniego, który — jak wiadomo — do niedawna był zastępcą komisarza spr. zagr. Litwinowa.

Podobno aresztowany został również Stern, szef sekcji niemieckiej w komisariacie spr. zagr.

W komisariacie domen państwowych (sowchozów) nastąpiły również zmiany. Usunięty

został ze stanowiska zastępca komisarza Ostrowski i szef wydziału politycznego majątków państwowych Soms. Na ich miejsce zostali mianowani Tiemnik i Kudriawcew. Po samobójstwie wice-komisarza Garmarnika, rozeszły się pogłoski o aresztowaniu marszałków Tuchaczewskiego i Bluechera.

Korespondent Havasa zaznacza, że zmiany na naczelnych stanowiskach w Związku Sowieckim następują obecnie codziennie.

Niemiecki order dla Mussoliniego

BERLIN. Niemieckie Biuro Informacyjne podaje, że kanclerz Hitler nadał Mussolinie mu jako pierwszemu mężowi stanu wielki krzyż niedawno utworzonego orderu zasługi orla niemieckiego.

Dyplom nadania napisany jest w artystycznej formie na pergaminie i datowany z dn. 31 maja. Treść jego jest następująca:

„W imieniu Rzeszy Niemieckiej nadaję Jego Ekscelencji Szefowi Rządu Królewsko-Włoskiego P. Benito Mussolinie mu — w dowód mej przyjaźni i w uznaniu Jego wielkich zasług w popieraniu serdecznego porozumienia po-

Lokator w Peru bez praw

LIMA. — W Peru istnieje specjalne prawodawstwo, które opiekuje się troskliwie właścicielami domów: lokator, aby się przeprowadzić, musi uzyskać zezwolenie od właściciela domu, a następnie od policji, stwierdzając tym sposobem, iż wszelkie świadczenia zostały opłacone.

Śmiertelny epilog zabawy

Dwie osoby zostały zabite

W nocy z soboty na niedzielę robotnik cegielni Kronenberga pod Radzyminem, Władysław Selarski, zastrzelił z rewolweru robotnika tejże cegielni, Józefa Bacę (zam. w cegielni) oraz postrzelił w klatkę piersiową Czesława Majewskiego (wieś Sieraków). Lekarz Pogotowia prywatnego stwierdził śmierć Bacę, Majewskiego zaś przewiózł do szpitala Przemienienia Pańskiego, gdzie w poczekalni zmarł.

Dochodzenie policyjne ustaliło, że Majewski grał w nocy na zabawie tanecznej, urządzanej w jednym z zabudowań na terenie cegielni, gdzie był również chwilowo Selarski. Z zabawy odprowadzał do domu jedną z uczestniczek, Marię Makówną — Władysław Desperat.

W pewnej odległości za De-

speratem szedł Majewski, wzywając go, aby powrócił na zabawę. Wówczas wywiązała się sprzeczka.

W tym czasie nadbiegł Selarski, który dozorował teren cegielni. Selarski strzelił raz

w górę, chcąc w ten sposób postraszyć awanturujących się. Gdy to nie odniosło skutku, zaczął wypychać nabitym rewolwerem Majewskiego. Wówczas padł strzał. Kula przeszła na wylot Majew-

skiego, po czym ugodziła śmiertelnie w głowę Bacę. Policja aresztowała przypadkowego sprawcę tragicznej śmierci 2-ech osób, odbierając rewolwer, na który nie posiadał pozwolenia.

Zbrodnia czy samobójstwo?

Policja rozwikła ponurą zagadkę

42-letni Bajurski (Warszawa, Pańska 90), palacz kołowni szpitala Dz. Jezus, który został emerytowany z dniem 1 stycznia r. b., po 17 latach pracy, dnia 3 b. m. po sprzeczce z żoną swą Franciszką, wyszedł z domu i więcej nie wrócił.

Dnia 4 b. m. Bajurski był widziany na Nowym Świecie

przez jednego z członków jego rodziny. Zrozpaczona żona, poszukiwała zaginionego u rodziny, lecz dowiedziała się jedynie, iż od 2-ech osób pożyczony 40 zł.

W ub. sobotę wieczorem z Wisły pod Młocinami wypłynęły zwłoki jakiegoś mężczyzny. W ubraniu denata znaleziono książeczkę wojskową

na nazwisko Franciszka Bajurskiego.

Istnieje przypuszczenie, że Bajurski, który cierpiał na bóle głowy, wskutek porażenia słonecznego w r. ub., popełnił samobójstwo, rzucając się w nurty Wisły w Warszawie.

Rodzina B. przypuszcza natomiast, że musiał paść on ofiarą napadu rabunkowego, a następnie być rzucony do Wisły.

Lotnik w roli akuszerki

Niezwykła przygoda podczas lotu

W związku z dotarciem ekspedycji Schmidta do bieguna północnego gazety sowieckie poświęcają wiele miejsca odważnym uczestnikom ekspedycji - lotnikom, mechanikom i uczonym. Prasa sowiecka wznosi na ich cześć hymny pochwalne, w których wychwala ich wytrzymałość, odwagę, energię, umiłowanie idei itp. Jeśli jednak wziąć pod uwagę atmosferyczne i klimatyczne warunki, w których uczestnicy ekspedycji musieli zżąć do celu, nie można nie przyznać, że większość tych zalet nie jest wcale przesadzona.

Gazety nie tylko dokładnie opisują przebieg ekspedycji, ale publikują również ciekawe szczegóły z poprzedniej działalności i życia uczestników. Między innymi podają o

niezwykłe rzadkim wypadku z lotnikiem Mazurukiem. Podczas jego lotu do Charborowska u znajdującej się na pokładzie kobiety rozpoczęły się bóle porodowe. Mazuruk przekazał prowadzenie maszyny drugiemu pilotowi, a sam podszedł do kobiety. Gdy zbliżył się do niej, poród już się rozpoczął. Po raz pierwszy w życiu, a może nawet i ostatni, Mazuruk musiał asystować przy porodzie. Pochylił się nad kobietą, przyjął dziecko i przeciął powinę.

Kobieta westchnęła i ledwie dosłyszalnym głosem oświadczyła, że należy ją przewiązać.

— Czym? Należało to uczynić czymś bardzo czystym i mocnym. Mazuruk rozejrzawszy się wokół, schwytał ka-

walek cienkiego sznurka, obmył go benzyną i przewiązał.

Następnego dnia samolot przybył do Charborowska. Z kabiny wyszła szczęśliwa uśmiechająca się matka z noworodkiem u piersi, która zaprosiła lotnika do siebie. Gdy poproszono go aby dał imię dziecku, zastanowił się nad tym. Chciał bowiem, aby imię dziecka było ładne i mówiło o wielkości człowieka.

— Nazwijcie chłopczyka Ikarzem, — rzekł w końcu.

Przygoda wieśniaka

Telesfor Tyszką (wieś Grabowskie, gm. Grabowo, pow. Szczytno) syn rolnika, przyjechał do Warszawy w poszukiwaniu pracy. Gdy znalazł się na Krak. Przedmieściu i zaczął rozpytywać przechodniów, dokąd należy się zwrócić, aby otrzymać jakiegokolwiek zajęcie, otoczyło go kilku nieznanym informato-

rów. Nawiązali oni z wieśniakiem rozmowę, w czasie której jeden z nich skradł Tyszce chusteczkę, w której miał zawinięte 11 zł. — po czym ulotnili się.

Poszkodowany wieśniak, który stracił ostatnie grosze, jakie posiadał, zawiadomił policję, podając rysopisy nieznanym.

Nowa afera emigracyjna

Od czasu do czasu notowane są afery na tle emigracji do Francji. Ostatnio wpłynęły skargi na niejaką Żolnierzyk z Poznania, która pośredniczy przy wręczaniu kontraktów pracy robotnikom an gażowanym na pracę we Francji.

Żolnierzykowa otrzymuje te kontrakty z Francji i następnie, zawiadamiając kan-

dydatów do wyjazdu żąda od każdego po 250 złotych. Ponieważ ustawa emigracyjna stanowczo zabrania pośredniczenia w sprawach emigracyjnych osobom prywatnym, przeciw Z. prowadzone jest śledztwo.

Wyniki śledztwa będą wiadome w niedalekiej przyszłości.

Puchar Narodów zdobyli Rumuni

Polska ekipa na drugim miejscu

W niedzielę na Stadionie w Łazienkach wobec 12 tys. widzów rozegrany został konkurs o puchar Narodów przy udziale ekip Polski, Rumunii i Łotwy.

Na zawody przybył w imie-

niu Pana Prezydenta R. P. minister Spraw Wojskowych gen. Kasprzycki.

Przed zawodami odbyła się prezentacja ekip.

Ostatecznie konkurs wygra-

ła ekipa Rumunii 27 i 3/4 bl. przed Polską 36 bl. i Łotwą 48 pkt.

Nagrodę indywidualną zdobył por. Rang na Delfis.

Po zawodach odbyło się wręczenie nagród.

Oświadczenie

min. Świętosławskiego w Budapeszcie

BUDAPESZT. W oświadczeniu, złożonym na przyjęciu przedstawicieli prasy węgierskiej, p. min. Świętosławski podkreślił uczucia przyjaźni, jakie zawsze żywił dla Węgier, i wyraził nadzieję, że współpracę kulturalną stosunki między obu narodami jeszcze bardziej się zacieśnią.

W wyniku rozmów kulturalnych polsko-węgierskich, nasze kontakty duchowe coraz bardziej się zacieśniają. Jako jeden z pierwszych kroków w tym kierunku zamierzamy założyć w Budapeszcie instytut polski na wzór istniejącego w Warszawie instytutu węgierskiego. Na innych polach postaramy się uczynić wszystko dla pielęgnowania i pogłębiania tych dobrych stosunków, jakie między obu narodami już istnieją.

Oświadczenie pana ministra transmitowane było przez radio.

Turek zabił Araba

LONDYN. — Reuter donosi z Antiochii, iż zarządzono pogotowie wojskowe, w celu przywrócenia spokoju, zakłóconego starciem, w czasie którego zabity został Arab. Padł on podobno z ręki Turka. Wszelkie zgromadzenia zostały zakazane.

Frontem do Morza!

Dziwny samobójca

24-letni Jerzy Barton przed 30 laty strzelił sobie w parku centralnym w Nowym Jorku w głowę, chcąc tym desperackim czynem uwolnić się z kłopotów finansowych. Lekarzom jednak udało się utrzymać Bartona przy życiu. Barton stracił tylko wzrok.

Od chwili gdy opuścił szpital przebił się przez życie jako żebrak i z czasem stał się zamożnym człowiekiem. Jego małżonka, żebraczka przyniosła mu z biegiem lat mienie w wysokości 25000 dolarów.

W tych dniach Jerzy Barton po raz drugi targnął się na życie. Po 30 latach po pierwszym nieudany samobójstwie, zamierzając popełnić, któremu obrzydło życie, zastrzelił się na tej samej ławce w centralnym parku i przy pomocy tego samego rewolweru, z którego skorzystał za pierwszym razem. Obie nie strzelił do siebie tak celnie, że lekarze w niczym mu już nie mogli pomóc. Swoje imię Jerzy Barton pozostawił dla żebraków nowojorkskich.

„Żelazne płuco“

multimilionera amerykańskiego

W amerykańskim szpitalu Rockefellera w Pekinie znajduje się od marca ubiegłego roku niezwykle bogaty pacjent, który w kołach lekarskich jest nazywany „człowiekiem w żelaznym płuco“. Chorym tym jest multimilioner Fryderyk Snite z Chicago, który podczas podróży dookoła świata zachorował w Pekinie na paraliż diaphragmy.

Od tego czasu pan Snite może najwyżej pięć minut oddychać poza swym „żelaznym płuco“, które wówczas specjalnie dla niego skonstruowali profesorowie szpitala Rockefellera. „Żelazne płuco“ jest obszernym pokojem mieszkalnym, który jest połączony z prądem elektrycznym i dzięki elektryczności jest wypełniony mieszaniną powietrza niezbędna dla chorego.

W najbliższych dniach minister Snite udaje się w podróż do Chicago, aby tam podać się operacji, która zdaniem lekarzy ma go przywrócić do życia. Niemniej niż 25 osób, lekarzy, inżynierów, pielęgniarzek,

kamerdynerów i kucharzy dietetycznych towarzyszy choremu milionerowi podczas długiej podróży z Pekinu do Chicago.

„Żelazne płuco“, w którym przebywa chory, zostanie przewiezione w pociągu sanitarnym do Szanghaju. W pociągu umieszczono wielki motor elektryczny, który dostarcza elektryczności „płuco“. W Szanghaju „żelazne płuco“ zostanie

za pomocą dźwigu przeniesione na statek „President Coolidge“, na którym urządzono dla niego specjalną kabinę. W San Francisco na chorego będzie czekał już pociąg sanitarny, który odwiezie go do Chicago.

Mister Snite je i rozmawia w swej klatce powietrznej jak normalny człowiek, nie może się tylko poruszać. Szanse operacji, której ma się poddać w Chicago, są dość duże.

Najlepszy strzelec Anglii

zmarł przed kilku dniami

W tych dniach zmarł w Anglii 63-letni Charles Brown, który uchodził za najlepszego strzelca angielskiego.

Brown odziedziczył ten talent po swych przodkach. Jego dziad i ojciec byli również doskonałymi strzelcami. Ojciec jego, właściciel hotelu, posiadał również strzelnicę, w której młody Charles od wczesnego dzieciństwa ćwiczył się w sztuce strzelania.

W roku 1886 w hotelu Brown zatrudniano się trupa cowbojów nazywaną się „trupą Buffalo Billa“. Byli to pierwsi prawdziwi cowboje, którzy przybyli do Anglii, gdzie występowała w cyrkach i demonstrowali swe niezwykle sztuki w jeździe konnej, jak również i w strzelaniu. „Gwiazdą“ trupą była kobieta, Anny Okly, która uchodziła wówczas za najlepszego strzelca świata.

Olbrzymie było zdumienie

wszystkich, gdy do zawodów w strzelaniu urządzonych przez cowbojów, w których mogła wziąć udział również publiczność, zgłosił się 12-letni Charles Brown ze swym dziecięcym karabinkiem. Zdumienie to osiągnęło szczytu, gdy chłopczyk nie tylko „obstrzelił“ strzelców amatorów, ale również i Anny Okly i otrzymał pierwszą nagrodę.

Po zawodach młody chłopczyk pokazał co potrafi zrobić. 12 razy pod rząd trafił w podrozumie w powietrze monety jednopensowe. Niektóre z nich przechowuje się w rodzinie Browna jak relikwie.

I TAK MOŻNA.

— Czy wierzy pan w miłość z pierwszego wejrzenia?

— Nie, w żadnym razie, droga pani!

— O, to nie szkodzi, zobaczymy się przecież jutro.

TADEUSZ RYS

DZIEŃ ZAPŁATY

WSTRZĄSAJĄCA POWIEŚĆ O BOHATERSTWIE, MIŁOŚCI I POŚWIĘCENIU

Tadeusz wygłosił przed sądem dłuższe przemówienie, w którym przyznał się do brania udziału we wszystkich walkach przeciw caratowi. Szereg świadków, między nimi pułkownik Iwanow, oskarżał Tadeusza. Ostatni zabrał głos Tadeusz i głośnie oświadczył:

— Nie proszę o litość ani o żadne względy dla mnie. Jeśli skazacie mnie na karę śmierci, z wzniesioną dumnie głową pójdę na szubienicę...

Oświadczenie to było wypowiedziane tak donośnym głosem, że sędziowie opuścili głowy. Czuli, że tego człowieka niczym nie przeraża. Odważne słowa wywołały wśród sędziów, adwokatów i przedstawicieli prasy wielkie wrażenie.

Człowiek, który staje twarzą w twarz ze śmiercią, dumnie oświadcza, że się nikogo nie boi.

Człowiek, który dziś lub jutro zawiśnie na szubienicy, przemawia z taką pewnością siebie!

Jakiś oficer, który przysłuchiwał się obradom, wraca się do swego sąsiada, polskiego adwokata:

— Co to za zawzięta bestia, ten buntowarczyk!

Adwokat odrzekł na to przyciszonym głosem:

— Ludzie, którzy wiedzą za co giną, są zwykle tak zawzięci...

Sąd udał się na naradę. Narada trwała krótko. Wyrok był już z góry znany.

Na sali panowała grobowa cisza, gdy przewodniczący odczytał wyrok:

„Na mocy takich a takich paragrafów, obowiązujących ustaw o sądach wojennych skazujemy Tadeusza Orlińskiego na karę śmierci przez powieszenie“.

Twarze wszystkich skierowały się w stronę oskarżonego. Jak przyjmie ten wyrok? Czy nie odczuwa strachu przed nim?

Twarz Orlińskiego jest spokojna. Wzniósł do góry głowę, a gdy przewodniczący zakończył czytanie wyroku, odezwał się grzmącym głosem:

— Niech żyje wolna i niepodległa Polska! Precz z oprawcami!

Gdy wyprowadzono skazanego na śmierć bojowca z sali, prosy adwokat o pozwolenie rozmówienia się z Tadeuszem bez świadków.

— O, teraz, proszę bardzo... Orliński jest obecnie tylko do dyspozycji kata...

Zmarli nie walczą...

Po upływie kilku godzin znalazł się Tadeusz ze swym obrońcą w kancelarii X-go pawilonu. Obrońca otrzymał zezwolenie na piśmie od prokuratora na widzenie się z oskarżonym w cztery oczy.

Do pokoju wprowadzono Tadeusza. Drzwi zamknęły się. Zostali sami.

Adwokat oświadcza drżącym głosem:

— Przyjacielu, czy podpiszesz prośbę o ulaskawienie?... Tadeusz spojrzął zdumiony na adwokata:

— Pan przychodzi z taką propozycją do mnie? Czy nie słyszał pan mego ostatniego słowa przed sądem?

— Przyjacielu, wiem o wszystkim. A mimo to uważam, że powinien pan taką prośbę podpisać, bo tego wymagają interesy naszej walki.

— A czemu to?

— Tak powinniście uczynić!

— O, nigdy! Po to, by później prasa ich rozpi-

sywała się, żeśmy się ukorzyli przed wrogiem, przed nieprzyjacielem?

— Wysłuchajcie mnie zupełnie spokojnie. Macie rację, ale...

— Nie chcę tego słuchać nawet. Nie podpiszę takiej prośby i nie chcę na ten temat więcej rozmawiać...

— W takim razie postępujecie wbrew interesom partii...

— Nie rozumiem na jakiej podstawie można mnie o to oskarżać!

— Proszę jednak spokojnie mnie wysłuchać. W ostatnich czasach straciliśmy szereg cennych ludzi. Brak teraz przewodców, organizatorów, nie sądźcie bowiem, że walka dziś, jutro się skończy.

Walka trwa i będzie jeszcze trwała. Ci co zawiśleli na szubienicy, ci co umarli, nie mają już żadnych szans na to, by służyć swemu narodowi. Trzeba na walkę spojrzeć trzeźwymi oczyma. Inaczej rzecz się przedstawia w więzieniu, na katordze... Gdy się żyje, jest jeszcze możliwość brania udziału w walce. Póki jeszcze człowiek żyje...

Tadeusz zagryzł wargi, ale słuchał uważnie słów adwokata.

— Po śmierci — wszystkie wasze obrachunki z życiem zostaną zakończone. Gdy się pozostaje przy życiu — istnieje jeszcze możliwość brania udziału w walce. Będziecie mogli uciec z katorgi, możecie oczekiwać amnestii, ale zmarłych nie czeka amnestia...

Głos adwokata drżał ze wzruszenia.

— Prawda jest, że nie prosimy nigdy katów o żadne laski, że nie powinniśmy zaspakajać jego ambicji. Słyszał pan zresztą słowa prokuratora: „Tak długo póki z korzeniami nie wypłenimy Orlińskich z naszego życia, nie będzie w naszym państwie spokoju“. Musimy jednak przeciwstawić się wszelkimi siłami złu, jakim jest wyrwanie z naszych szeregów najlepszych ludzi... Powtarzam: póki człowiek jeszcze żyje, wszystko jest możliwe. Ale z chwilą jego śmierci...

Tadeusz siedział przykuty do krzesła i milczał. Widać było, że w duszy jego toczy się zacięta walka. Słowa adwokata wywarły na nim silne wrażenie.

— A jeśli Skallon odrzuci prośbę o ulaskawienie? Wtedy umrę okrywając siebie i partię hańbą.

— Trudno, trzeba ryzykować... Kto nie ryzykuje, ten niczego się nie dowie...

Znów trwała chwila milczenia. Obydwaj milczą, zamyśleni. W końcu odezwał się Tadeusz:

— Dobrze, przekonał mnie pan, panie obrońco... Napiszę prośbę, nie tyle dla ratowania mego życia, bo się śmierci naprawdę nie boję, ale po to, by móc znowu stanąć do walki... Pragnę znów zobaczyć Polskę wolną i Niepodległą...

Adwokat podał papier i Orliński napisał prośbę o następującej treści:

— Proszę o ulaskawienie...

— Proszę o ulaskawienie...

— Proszę o ulaskawienie...

— Proszę o ulaskawienie...

— Proszę o ulaskawienie...

Do kancelarii

Generał Gubernatora
SKALLONA

Belweder

WARSZAWA.

„Sąd wojskowy w Warszawie skazał mnie w dniu dzisiejszym na karę śmierci przez powieszenie.“

Wobec powyższego zwracam się o zamianę kary śmierci na karę dożywotniego więzienia.

Tadeusz Orliński“.

Tadeusz podpisał tak zredagowane podanie, po czym znów powiedział:

— Proszę powiedzieć moim towarzyszom, że uczyniłem to pod pańskim wpływem, sędząc, że taka jest ich wola. Sam nigdy bym tego nie uczynił. Nie chcę również, by wyrwano nas z korzeniami... Adwokat uściślił również dłoń Tadeusza i dodał:

— Niech pan pamięta o tym, że nie zawsze trwać będzie ta noc i ten terror. Nadejdzie jednak dzień naszego wyzwolenia...

Wiele rzeczy w życiu zależy od przypadku.

Przypadek chciał, że Orliński został uratowany. Ratunek swój zawdzięczał Tadeusz... snom pułkownika Iwanowa.

Sen uratował Tadeusza.

Iwanow miał straszny sen. Od dłuższego czasu nocował w apartamentach dla niego przygotowanych w gmachu ochrany. Pomimo zakazu lekarzy, często upijał się u siebie w gabinecie...

Pewnego dnia zatrzymał pod pretekstem pracy, długiej swą młodą sekretarkę.

Upił się z nią razem i zostawił ją u siebie w pokoju na noc. Młoda Rosjanka uległa swemu szewi...

Iwanow był tak pijany, że wkrótce usnął. Wtedy ubrała się i wyszła.

A pułkownik śnił. Przysniła mu się jego żona, Polka, pani Zofia, którą tak kochał. Wiedzał o tym, że popełniła samobójstwo, nie mogąc znieść tego, że jej mąż катује aresztowanych.

Teraz wróciła do niego we śnie i odezwała się:

— Aleksey Wasiliewicz, dnie twoje są policzone... Karząca ręka nie oszczędzi cię... Nie mogę dłużej ścierpieć, byś ty znecał się tak nad moimi braćmi... Czy sądzisz, że to wszystko ujdzie ci bezkarnie? Uprzedzam cię, póki czas... Możesz jeszcze uratować się, jeśli zmienisz swe postępowanie...

Postać zmarłej pani Zofii znikła a Iwanow zerwał się ze snu przerażony tym widziadłem.

Ubrał się szybko i wszedł do swego gabinetu. Tu, przy biurku przesiedział całą noc myśiąc o Zofii i o Tani.

Gdy z rana przybyli pierwsi urzędnicy, zastali pułkownika przy biurku. O godzinie dziesiątej rozległ się dzwonek telefonu:

— Hallo, czy to pułkownik Iwanow?

— Tak jest.

— Tu kancelaria generała gubernatora Skallona.

Dalszy ciąg jutro.

BILL NA TROPIE GANGSTERÓW

Sensacyjny film powieściowy z życia podziemnego świata Ameryki

„Chemiczne okno“

WEJDŹMY DO SRASIE-
-DNIEGO POKOJU!

JEST PUSTY ALE
ZAMKNIĘTY NA
KLUCZ!

TEN MAŁY KLUCZYK
OTWIERA WSZYSTKIE
ZAMKI!

CO PAN SPO-
-DZIEWA, SIĘ TU
ZNALEŻE!

NIECH PANI
SPOJRZY NA TO
LUSTRO!

OCH MOGE, ZAPRZEC
DO MEGO POKOJU!

O TO WŁASNIE IDZIE!
LUSTRO W
PANI POKOJU JEST JEDNOCZEŚNIE
OKNEM TUTAJ! ALE CO TO?

CO
TAKIEGO
URZĄŁ
NAGLE
BILL
?

JUTRO „NIESPODZIANE ODKRYCIE“

